

Komu je výzva adresována:

Prof. PhDr. Petr Fiala, Ph.D., LL.M., předseda vlády ČR, předseda ODS
Ing. Markéta Pekarová Adamová, předsedkyně PSP ČR, předsedkyně TOP 09
PhDr. Ivan Bartoš, Ph.D., místopředseda vlády pro digitalizaci, předseda Pirátů
Ing. Marian Jurečka, místopředseda vlády, předseda KDU-ČSL
Mgr. Bc. Vít Rakušan, 1. místopředseda vlády, předseda STAN

Praha, 21. 5. 2024

Vážený pane premiére, Vážení předsedové a předsedkyně
koaličních stran,

oslovujeme Vás jménem více než 50 nevládních neziskových organizací, akademiků a akademiček, představitelů a představitelk samospráv sdružených v iniciativě [Za bydlení](#), stejně tak i dalších osobností, které si uvědomují závažnost problematiky bytové nouze. Máme oprávněný zájem na nápravě legislativního dluhu České republiky v oblasti dostupnosti bydlení, a to i pro ty nejohroženější z nás. Protože, jak sami tvrdíte v preambuli svého [programového prohlášení](#): “Společnost a stát jsou na takové výši, jakým způsobem se starají o své nejzranitelnější členy.”

Dne 15. 5. 2024 byl na vládu předložen [návrh zákona](#) o podpoře v bydlení, který představuje dlouho očekávanou legislativní systémovou podporu jak pro 154 000 lidí, včetně 61 000 dětí, kteří se v současné době v České republice již nacházejí v bytové nouzi, tak pro další milion lidí, kteří jsou bytovou nouzí ohroženi.

Na absenci zákona dlouhodobě upozorňuje Evropská komise i Ústavní soud České republiky ve [stanovisku z května 2023](#).

Zákon je připravený a detailně prodiskutovaný s většinou klíčových aktérů ze strany obcí, krajů, poskytovatelů sociálních služeb i expertů a expertek ze sociální oblasti. Poslední, co zbývá, je návrh provést zákonodárným procesem. A právě v této věci nyní cítíme silné obavy.

Řádný legislativní proces nového zákona zabere v průměru více než rok, přičemž funkční období současné vlády končí v září roku 2025, k čemuž je potřeba započítat dvoje sněmovní prázdniny. Zákon zlepšující dostupnost bydlení pro zranitelné skupiny obyvatel se snažilo prosadit již několik vlád před Vámi, nikdy se to však bohužel nepodařilo.

Tváří v tvář sílící bytové krizi, energetické chudobě a dopadům inflace Vás žádáme, abyste v tomto předchozí vlády předčili a zákon zodpovědně dotáhli do konce, co nejdříve ho schválili na vládě a posunuli ho dále do Parlamentu ČR.

Zákon pracuje se zaváděním v praxi ověřených nástrojů, které již fungují nejen v zahraničí, ale i v řadě českých měst. Namátkou se dají zmínit České Budějovice, Plzeň či Most, ale jednotlivé nástroje jsou už nyní [aktivně využívány v desítkách měst](#). Většina těchto projektů je nyní závislá na financování z Evropské unie a bez legislativní podpory ze strany České republiky bude muset skončit.

Vnímáme zcela pochopitelnou snahu vlády o rozpočtovou zodpovědnost. Proto je dobré podtrhnout, že na přijetí zákona do konce volebního období je navázáno 9,6 miliardy korun z Národního plánu obnovy, přičemž tyto peníze budou kráceny ve chvíli, kdy u nás reforma v bydlení nenastane.

Náklady spojené s bytovou nouzí pro veřejné rozpočty dnes přesahují podle konzervativních odhadů 4 miliardy korun ročně. Přijetí zákona o podpoře v bydlení tedy zároveň vnímáme jako klíčovou investici do budoucnosti. Nemluvě o nevyčíslených nákladech bytové nouze, jako je vzdělávání dětí, domácí násilí, kvalita života, kriminalita, participace na trhu práce, závislosti, stigmatizace a sociální koheze či kvalita veřejného prostoru. Z našeho pohledu to jsou totiž náklady, které žádný moderní stát, pokud mu jde o sociální kohezi a zachování demokratického zřízení, nemůže ignorovat.

V tomto kontextu chceme odpovědět na argument ohledně vytváření nových úřednických míst. Z našeho pohledu zákon zavádí, a to ve velmi střízlivém počtu, nikoliv novou byrokratickou zátěž, ale nezbytnou síť poradců, poradkyň, sociálních pracovníků a pracovníků poskytujících přímou podporu v asistenci a garancích v bydlení, kteří na úrovni obcí dnes chybí.

V případě, že se zákon neschválí, budeme nadále svědky společenské situace prohlubující se chudoby, kdy desítky tisíc dětí vyrůstají ve zcela nevyhovujících podmínkách, což má negativní dopady na jejich zdraví, vzdělávání i na jejich životní příležitosti.

Je podstatné, aby byl návrh schválen vládou co nejdříve tak, aby měl šanci projít prvním čtením v poslanecké sněmovně nejpozději na její poslední schůzi před sněmovními prázdninami. Každým týdnem se zvyšuje riziko, že se zákon nestihne schválit do konce volebního období.

Touto výzvou Vás zároveň, pane premiére, žádáme o společné jednání, abychom s Vámi mohli sdílet závažnost situace a probrat s Vámi, co z Vašeho pohledu brání přijetí této dlouho očekávané a společensky přínosné

legislativy. Oslovujeme Vás nejen jako premiéra, ale i jako předsedu ODS, která je v tuto chvíli jedinou koaliční stranou, která zákon veřejně rozporuje.

Děkujeme za vyslyšení a spoléháme se na Vaší společenskou zodpovědnost,

Iniciativa Za bydlení,

s podporou České komory architektů, odborníků, odbornic a osobností se zájmem na ukončení bytové nouze

Kontaktní osoba za iniciativu Za bydlení:

Mikoláš Opletal

Mikolas.opletal@socialnibydeni.org